

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Комаха Л.Г.

«___»_____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ
для студентів**

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
вид дисципліни

**0301 Соціально-політичні науки
6.030104 політологія
бакалавр
обов'язкова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	8
Кількість кредитів	ECTS 2
Мова викладання	Українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Стичинська Анна Броніславівна, к.п.н., асистент кафедри політології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: *Стичинська Анна Броніславівна, к.п.н., асистент кафедри політології.*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри політології

_____ (Цвих В.Ф.)

Протокол № ____ від « ____ » _____
2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « ____ » _____ 2017 року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

ВСТУП

- 1. Метою курсу** «політичний аналіз та прогнозування» є засвоєння студентами основ політичного аналізу та прогнозування, оволодіння практичними навичками застосування базових методик та прийомів в області прикладного аналізу соціально-політичної ситуації.
- 2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**
 - Студенти до початку вивчення курсу повинні знати основні поняття політичної науки та основні події політичного життя в Україні та у світі.
 - Вміти збирати та опрацьовувати інформацію з теоретичних та практичних питань, працювати з науковим та публіцистичним матеріалом, а саме порівнювати та аналізувати його.
 - Володіти елементарними навичками наукового дослідження, збору інформації, використання наукових джерел.

Анотація навчальної дисципліни : дисципліна «Політичний аналіз та прогнозування» належить до переліку обов'язкових дисциплін ВНЗ та викладається у VIII семестрі IV курсу ОКР «бакалавр». Політичне прогнозування охоплює методологію, теорію і практику дослідження динаміки та перспектив розвитку різноманітних процесів і явищ суспільного життя. Від рівня політичного прогнозування залежить ефективність планування та управління. Політичне керівництво вбачає у науково обґрунтованих прогнозах одну з гарантій передбачуваного розвитку конкретних подій і суспільно-політичних процесів загалом.

- 3. Завдання** – формування у студентів вміння здійснювати прогноз розвитку різноманітних процесів і явищ соціального життя.

4. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
1	Знати			
<i>1.1</i>	Основи експертно-аналітичної діяльності в сфері політики.	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	5

1.2	Базові підходи, моделі і принципи політичного аналізу та прогнозування;	Лекція, семінар, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи.	5
1.3	Методи збору та обробки даних при проведенні політичного аналізу	Лекція, семінар, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи.	10
1.4	Визначення та інтерпретації основних категорій понять політичного аналізу і прогнозування.	Лекція, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи.	10
1.5	Особливості, правила, прийоми та принципи експертно-аналітичної діяльності в сфері політики.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи.	10
2	Вміти			
2.1	Здійснювати діагноз проблемно-політичної ситуації.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді	10
2.2	Здійснювати прогноз політичної ситуації.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи	10
2.3	Критично оцінювати різноманітні теоретичні підходи та концепції, що існують в політичному аналізі та прогнозуванні.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, письмові контрольні та самостійні роботи	10
2.4	Оформити і представити результати прикладного політичного дослідження у вигляді аналітичної доповіді.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, письмові, контрольні та самостійні роботи	10
3	Комунікація:			
3.1	Проводити обговорення і дискусії стосовно всіх питань курсу та актуальних питань	Семінари	Дискусії	3

	сучасного політичного аналізу.			
3.2	Використовувати знання іноземних мов для детальнішого ознайомлення і аналізу міжнародних наукових джерел, а також засобів масової інформації при підготовці до семінарських занять, доповідей, контрольних та самостійних робіт	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійної роботи	2
3.3	Демонструвати результати отриманих знань та самостійних досліджень з питань політичного аналізу і прогнозування.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійної роботи.	5
4	Автономність та відповідальність:			
4.1	Самостійно шукати інформацію для власних досліджень та доповідей, самостійно вирішувати поставлені завдання, аналізувати отриману інформацію, опрацьовувати та порівнювати інформацію для отримання достовірних знань.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійної роботи, дискусії, письмові самостійні і контрольні роботи, екзаменаційна робота.	5
4.2	Нести відповідальність за достовірність самостійно отриманої інформації, досліджень та аналізу у сфері політичної науки та сучасного політичного життя, діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійної роботи, дискусії, письмові самостійні і контрольні роботи, екзаменаційна робота.	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання					

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістовні частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена теоретичним та методологічним дослідженням політичного аналізу і прогнозування, засвоєнню базових знань у цій сфері.

Друга частина курсу присвячена дослідженню практичних засобів здійснення політичного аналізу і прогнозування.

8. Схема формування оцінки:

8.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Самостійні письмові роботи
2. Контрольні письмові роботи
3. Усна відповідь

Частина курсу I			Частина курсу II			Залік
24 балів (мінімум) 40 балів (максимум)			24 балів (мінімум) 40 балів (максимум)			
Семінарські заняття (усна відповідь)	Самостійна робота	Контрольна робота	Семінарські заняття (усна відповідь)	Самостійна робота	Контрольна робота	
8(мінімум) 10 (максимум)	6 (мінімум) 10 (максимум)	10 (мінімум) 20 (максимум)	8(мінімум) 10 (максимум)	6 (мінімум) 10 (максимум)	10 (мінімум) 20 (максимум)	

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

	1 частина курсу	2 частина курсу	залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше 48 балів. для допуску до заліку обов'язково (*відвідування лекцій, семінарських занять, написання письмових контрольних і самостійних робіт*). Оцінка за залік не може бути меншою **12 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	семінари	С/Р
<i>Змістовна частина 1</i>				
1	<i>Тема 1.</i> Еволюція футуроорієнтованого потенціалу суспільно-політичної думки	2	1	4
2	<i>Тема 2.</i> Політичне прогнозування та його роль в управлінні соціально-політичними процесами	2		4
3	<i>Тема 3.</i> Політична аналітика як теоретико-прикладна галузь	2	1	4
4	<i>Тема 4.</i> Принципи, методи і основні етапи здійснення політичного прогнозування	2	1	4
5	<i>Тема 5.</i> Основні напрями прогнозування соціально-політичного розвитку	2	1	5
<i>Змістовна частина 2</i>				
6	<i>Тема 6.</i> Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку	2	1	4
7	<i>Тема 7.</i> Постмодерн як дискурсивне поле осмислення нелінійної динаміки цивілізаційних змін	2	1	5
8	<i>Тема 8.</i> Політичні ризики як об'єкт політичного аналізу і прогнозування	2	1	4
9	<i>Тема 9.</i> Соціальне проектування	2	1	4
10	<i>Тема 10.</i> Аналітично-експертна діяльність у сфері політики	2	1	4
11	<i>Підсумкова письмова контрольна робота</i>		1	

Загальний обсяг 72 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 10 год.

Самостійна робота – 42 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Бестужев-Лада И. В. Поисковое прогнозирование. — М., 1984.
2. Бестужев-Лада И. В. Социальное прогнозирование.—М., 2001.
3. Впереди XXI век: Перспективы, прогнозы, футурология. Антология современной классической прогностики (1952-1999) / Ред.-сост., авт. пре-дисл. акад. РАО И. В. Бестужев-Лада. — М.: Асасіетіа, 2000.
4. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє / Пер. з англ. Л. Л. Лещенко. — К.: Основи, 1993.
5. Горбатенко В. П. Принципи, методи і основні етапи політичного прогнозування // Людина і політика.—2003.-- № 5 (29).—С. 46—55.
6. Горбатенко В. П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть: Монографія. — К.: Вид. центр "Академія", 1999.
7. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: Теорія, методологія, практика. — К.: Генеза, 2006. — 400с.
8. Горбатенко В. П., Петренко І. І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках // Політичний менеджмент. — 2008. - №6. — С. 174 – 182.
- 9.

Додаткова:

1. Авдеев Р. Ф. Философия информационной цивилизации. — М., 1994.
2. Авторитаризм и демократия в развивающихся странах / В. Г. Хорос, Г. И. Мирский, К. Л. Майданик и др. — М.: Наука, 1996.
3. Алексеева Т. А. Современные политические теории. — М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2000.
4. Антонович И. И. После современности: Очерк цивилизации модернизма и постмодернизма. — Минск: Беларус. навука, 1997.
5. Белл Даниел. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования: Пер. с англ. — М.: Асасіетіа, 1999.
6. Бестужев-Лада И. В. Альтернативная цивилизация. — М.: Туманит, изд. центр ВЛАДОС, 1998.
7. Дегтярев А. А. Основы политической теории: Учеб. пособие. — М.: Высш. шк., 1988.
8. Игрицкий Ю. Столкновение цивилизаций? // Свободная мысль. — 1993.—№17-18.
9. Ильин И. Постмодернизм. От истоков до конца столетия. Эволюция научного мифа. — М.: Интрада, 1998.
10. Ирхин Ю. В. Политология: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М., 1996.
11. Карякин Ю. Ф. Достоевский и канун XXI века. — М.: Сов. писатель, 1989.
12. Кеннеди П. Вступая в двадцать первый век: Пер. с англ. / Предисл. В.

Согрина. — М.: Весь Мир, 1997.

13.Ковлер А. И. Кризис демократии? Демократия на рубеже XXI века. — М., 1997.

14.Козловски П. Культура постмодерна: Общественно-культурные последствия техн. развития: Пер. с нем. — М.: Республика, 1997.

15.Краснов Б. И. Анализ политической ситуации. Метод сценариев // Соц.-полит. журн. — 1997. — № 5.

16.Краснов Б. И. Политическое прогнозирование // Соц.-полит. журн. — 1994. — №11-12.

17.Крымский С. Б, Философия как путь человечности и надежды. — К.: Курс, 2000.

18.Крисаченко В, С., Хилько М, І. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку. — К.: Знання, 2001.

19.Кузьменко В. Л., Романчук О. К. На порозі Надцивілізації: системний аналіз актуальних проблем сучасності, соціальне прогнозування та футурологія. — Львів: Універсум, 2001.

20.Лафонтен О. Общество будущего. Политика реформ в изменившемся мире / Пер. с нем. Р. А. Крестьянинова. — М.: Междунар. отношения, 1990.

21.ЛиотарЖ. Ф. Состояние постмодерна. — М., 1998.

22.Лук'янець В. С., Соболев О. М. Філософський постмодерн: Навч. посіб. для викладачів, аспірантів, студентів вузів, які спеціалізуються в галузі гуманітарних дисциплін. — К.: Абрис, 1998.

23.Матвієнко В. Я. Прогностика. — К.: Укр. пропілеї, 2000.

24.Мир XXI века и христианская традиция // Вопр. философии.—1993. — №8.

25.Моисеев И. Н. Алгоритмы развития. — М., 1987.

26.Наше общее будущее: Докл. Междунар. комис. по окружающей среде и развитию. — М., 1989.

27.НэсбитД., Эбурдин П. Что нас ждет в 90-е годы. Мегатенденции: год 2000. — М., 1982.

28.Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология / Под ред. В. Л. Иноземцева. — М.: Акабетіа, 1999.

29.Пахомов Ю. Н., Крымский С. Б., Павленко Ю. В. Пути и перепутья современной цивилизации. — К.: Благотворительный Фонд содействия развитию гуманитарных и экономических наук "Международный деловой центр", 1998.

30.Політологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. — К.: Вид. центр "Академія", 2001.

31.Постмодернизм и культура: Материалы "Круглого стола"// Вопр. философии. — 1993. — № 3.

32. Прикладна політологія: навч. посіб. / За ред. В.П. Горбатенка. — К.: ВЦ «Академія», 2008. — 472 с.

33.Рабочая книга по прогнозированию. — М., 1982.

34.Скиба В. И., Горбатенко В. П., Туренко В. В. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичних вчень. — К.: Основи, 1996.

35.Соболев О. М. Постмодерн і майбутнє філософії. — К.: Наук, думка,

1997.

36.Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество: Пер. с англ. — М.: Политиздат, 1992.

37.Социальные отношения: Проблемы и перспективы развития. — К.: Наук, думка, 1993.

38.Тоффлер О. Третья хвиля / Пер. з англ. А. Євса. — К.: Вид. дім "Всесвіт", 2000.

39.Україна на зламі тисячоліть: Історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. — К., 2000.

40.Фукуяма Ф. Конец истории // Вопр. философии. — 1990. — № 3.

41.Хантингтон С. Столкновение цивилизаций // Полит, исследования. — 1994. — №1.

42.Цветков В. В., Горбатенко В. П. Демократія — Управління — Бюрократія: В контексті модернізації українського суспільства: Монографія.—К., 2001.

43.Шабров О. Ф. и др. Компьютерное моделирование социально-политических процессов.— М., 1994.

44.Яковец Ю. В. История цивилизаций: Учеб. пособие для студ. вузов гуманит. профиля. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Туманит, изд. центр ВЛАДОС, 1997.

45.Яковец Ю. В. Предвидение будущего: парадигма цикличности. — М., 1992.

46.Яковец Ю. В. У истоков новой цивилизации. — М., 1993.

47.Ясперс К. Смысл и назначение истории. — М.: Политиздат, 1992.